

Domagoj Bakran, mag. oec., mr. sc. Miljenka Cutvarić,
mr. sc. Ivana Jakir-Bajo, Mladenka Karačić, dipl. oec.,
Vesna Lendić Kasalo, dipl. iur., Slavica Malenica, dipl. oec.,
mr. sc. Andreja Milić, Mihaela Matokanović Džimbeg, dipl. iur.,
mr. sc. Jasna Nikić, Luka Orlović, univ. spec. oec., mr. sc. Kornelija Sirovica,
dr. sc. Marija Zuber

FINANCIJSKO POSLOVANJE NEPROFITNIH ORGANIZACIJA

računovodstvo, financijsko izvještavanje, planiranje,
financijsko upravljanje i kontrole, porezno određenje, revizija

Zagreb, 2016.



**HRVATSKA ZAJEDNICA RAČUNOVOĐA
I FINANCIJSKIH DJELATNIKA**
Zagreb, Jakova Gotovca 1/II

Za izdavača:

mr. sc. Bogomil Cota

Predsjednik Izdavačkog savjeta:

prof. dr. sc. Stjepan Tadijančević

Urednik:

prof. dr. sc. Danimir Gulin

Redaktorice:

mr. sc. Andreja Milić

mr. sc. Jasna Nikić

Grafičko oblikovanje i priprema za tisak:

Željka Pervan

Miljenka Stanković

Tisak:

Sveučilišna tiskara d.o.o., Zagreb

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
pod brojem 000925939.
ISBN 978-953-277-101-5

SADRŽAJ

ZAKONSKI OKVIR POSLOVANJA NEPROFITNIH ORGANIZACIJA (A. Milić, J. Nikić)	3
1. Pravni okvir neprofitnih organizacija do donošenja Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija	3
2. Novi zakonski okvir poslovanja neprofitnih organizacija	6
3. Obveznici primjene	7
4. Registar neprofitnih organizacija	8
4.1. Sadržaj registra	8
4.2. Upis u registar	9
4.3. Upute za popunjavanje obrasca RNO	10
4.4. RNO broj	12
4.5. Promjene podataka u registru i popunjavanje obrasca: RNO-P	14
4.6. Brisanje iz registra	16
RAČUNOVODSTVO NEPROFITNIH ORGANIZACIJA (A. Milić, J. Nikić)	17
1. Zakonski okvir računovodstva neprofitnih organizacija	18
2. Računovodstveni poslovi	18
3. Računovodstvena načela	19
4. Primjena računovodstvenog načela nastanka događaja	20
4.1. Priznavanje prihoda	21
4.2. Priznavanje rashoda	24
4.3. Priznavanje imovine	25
5. Organizacija knjigovodstva	27
6. Knjigovodstveni poslovni događaji	27
7. Knjigovodstvene isprave	28
7.1. Kontrola knjigovodstvenih isprava	29
7.2. Sadržaj knjigovodstvene isprave	30
7.3. Čuvanje knjigovodstvenih isprava	30
8. Jednostavno i dvojno knjigovodstvo	31
9. Poslovne knjige	32
9.1. Poslovne knjige dvojnog knjigovodstva	32
9.2. Poslovne knjige jednostavnog knjigovodstva	34
9.3. Otvaranje i usklađenje poslovnih knjiga	34
9.4. Zaključivanje i čuvanje poslovnih knjiga	35
10. Popis imovine i obveza	36
10.1. Obveza obavljanja popisa	36
10.2. Vrste i metode popisa	37
10.3. Priprema i organizacija popisa	39
10.4. Provođenje popisa	42
10.4.1. Popis dugotrajne nefinancijske imovine	43
10.4.2. Popis proizvedene kratkotrajne imovine	45
10.4.3. Popis novca u banci i blagajni	46
10.4.4. Popis financijske imovine, obveza i potraživanja	47

10.5.	<i>Izveštaj o obavljenom popisu</i>	50
10.6.	<i>Odlučivanje o rezultatima popisa imovine i obveza</i>	51
10.7.	<i>Računovodstveno postupanje s popisnim razlikama</i>	53
10.7.1.	Popisni viškovi	53
10.7.2.	Popisni manjkovi	53
10.7.3.	Manjak dugotrajne imovine na teret radnika.....	54
10.7.4.	Terećenje odgovorne osobe za nastali manjak.....	55
10.8.	<i>Otpis potraživanja i obveza</i>	55
10.9.	<i>Rashodovanje dugotrajne nefinancijske imovine</i>	56
SADRŽAJ I PRIMJENA RAČUNSKOG PLANA (A. Milić, J. Nikić)		57
1.	Razred 0 - Nefinancijska imovina	58
1.1.	<i>Dugotrajna imovina</i>	60
1.2.	<i>Nefinancijska imovina u pripremi – skupina računa 05.....</i>	61
1.3.	<i>Nabava dugotrajne nefinancijske imovine</i>	63
1.3.1.	Nabava neproizvedene dugotrajne imovine	64
1.3.2.	Nabava ili kupnja proizvedene dugotrajne imovine	67
1.3.3.	Nabava dugotrajne imovine nabavne vrijednosti do 3.500 kuna.....	68
1.3.4.	Nabava imovine iz inozemstva	69
1.3.5.	Nabava ili kupnja imovine uz plaćanje predujma	70
1.3.6.	Nabava imovine na financijski leasing.....	71
1.3.7.	Izgradnja imovine na kredit.....	73
1.3.8.	Izrada imovine u vlastitoj režiji.....	74
1.3.9.	Zamjena imovine.....	75
1.4.	<i>Dodatna ulaganja na dugotrajnoj imovini</i>	76
1.4.1.	Donacije nefinancijske imovine.....	77
1.4.2.	Ispravak vrijednosti dugotrajne imovine	79
1.4.3.	Rashodovanje i isknjiženje dugotrajne nefinancijske imovine	84
1.5.	<i>Sitni inventar</i>	88
1.5.1.	Proizvedena kratkotrajna imovina – skupina računa 06.....	91
1.5.2.	Zalihe za obavljanje djelatnosti	91
1.5.2.1.	Proizvodnja i proizvodi	92
1.5.2.2.	Roba za daljnju prodaju	93
2.	Razred 1 - Financijska imovina	95
2.1.	<i>Skupina 11 - novac u banci i blagajni</i>	95
2.1.1.	Podskupina 111 - novac u banci.....	95
2.1.2.	Podskupina 112 - izdvojena novčana sredstva	100
2.1.3.	Podskupina 113 - novac u blagajni	100
2.2.	<i>Skupina 12 - depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od radnika te za više plaćene poreze i ostalo</i>	104
2.2.1.	Podskupina 121 - depoziti u bankama i ostalim financijskim institucijama.....	104
2.2.2.	Podskupina 122 - jamčevni polozi	105
2.2.3.	Podskupina 123 - potraživanja od radnika	106
2.2.4.	Podskupina 129 - ostala potraživanja.....	106

2.3.	<i>Skupina 13 - potraživanja za dane zajmove</i>	109
2.4.	<i>Skupina 14 - vrijednosni papiri</i>	112
2.5.	<i>Skupina 15 - dionice i udjeli u glavnici</i>	113
2.6.	<i>Skupina 16 - potraživanja za prihode poslovanja</i>	115
2.6.1.	Podskupina 161 - potraživanja od kupaca	116
2.6.2.	Podskupina 162 - potraživanja za članarine i članske doprinose	117
2.6.3.	Podskupina 163 - potraživanja za prihode po posebnim propisima	118
2.6.4.	Podskupina 164 - potraživanja za prihode od imovine	118
2.7.	<i>Skupina računa 19 - rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda</i>	119
2.7.1.	Podskupina 191 - rashodi budućih razdoblja	119
2.7.2.	Podskupina 192 - nedospjela naplata prihoda	119
3.	Razred 2 - Obveze	120
3.1.	<i>Skupina 24 - obveze za rashode</i>	120
3.1.1.	Podskupina 241 - obveze za radnike	121
3.1.2.	Podskupina 242 - obveze za materijalne rashode	123
3.1.3.	Podskupina 244 - obveze za financijske rashode	124
3.1.4.	Podskupina 245 - obveze za prikupljena sredstva pomoći	125
3.1.5.	Podskupina 249 - ostale tekuće obveze	125
3.2.	<i>Skupina 25 - obveza za vrijednosne papire</i>	126
3.3.	<i>Skupina 26 - obveza za kredite i zajmove</i>	126
3.4.	<i>Skupina 29 - odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja</i>	126
3.4.1.	Podskupina 291 - odgođeno plaćanje rashoda	126
3.4.2.	Podskupina 292 - naplaćeni prihodi budućih razdoblja	128
4.	Razred 3 - Prihodi	130
4.1.	<i>Recipročni i nerekipročni prihodi</i>	131
4.2.	<i>Skupina 31 - prihodi od prodaje roba i pružanja usluga</i>	134
4.3.	<i>Skupina 32 - prihodi od članarina i članskih doprinosa</i>	137
4.3.1.	Članarine	137
4.3.2.	Članski doprinosi	138
4.3.3.	Članarine s protučinidbom	139
4.4.	<i>Skupina 33 - prihodi po posebnim propisima</i>	140
4.5.	<i>Skupina 34 - prihodi od imovine</i>	144
4.5.1.	Kamate na dane kredite i zajmove	145
4.5.2.	Kamate na oročena sredstva i depozite po viđenju	146
4.5.3.	Prihodi od zateznih kamata	147
4.5.4.	Prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	148
4.5.5.	Prihodi od dividendi	149
4.5.6.	Prihodi od dobiti trgovačkih društava	150
4.5.7.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	150
4.6.	<i>Skupina 35 - prihodi od donacija</i>	152
4.6.1.	Prihodi od donacija iz proračuna	153
4.6.2.	Prihodi od fondova Europske unije	154
4.6.3.	Donacije nefinancijske imovine	157
4.6.4.	Donacije povezane s izvršenjem projekata, programa i aktivnosti	158
4.7.	<i>Skupina 36 - ostali prihodi</i>	159
4.7.1.	Prihodi od naknade štete	159

4.7.2.	Prihodi od prodaje dugotrajne imovine	160
4.7.3.	Otpis obveza i naplaćena otpisana potraživanja	162
4.8.	Skupina 37 - prihodi od povezanih neprofitnih organizacija	163
4.9.	Skupina računa 39 - raspored prihoda	168
5.	Razred 4 - Rashodi	168
5.1.	Skupina 41 – rashodi za radnike	168
5.1.1.	Podskupina 411 - plaće (u bruto iznosu) i 413 doprinosi na plaće	169
5.1.2.	Podskupina 412 - ostali rashodi za radnike	169
5.2.	Skupina 42 – materijalni rashodi	171
5.2.1.	Podskupina 421 - naknade troškova radnicima	171
5.2.2.	Podskupina 422 - naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima, povjerenstvima i slično	175
5.2.3.	Podskupina 424 - naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa	179
5.2.4.	Podskupina 425 - rashodi za usluge	187
5.2.5.	Podskupina 426 - rashodi za materijal i energiju	194
5.2.6.	Podskupina 429 - ostali nespomenuti materijalni rashodi	196
5.3.	Skupina 43 - rashodi amortizacije	199
5.4.	Skupina 44 financijski rashodi	200
5.4.1.	Podskupina 442 - kamate za primljene kredite i zajmove	200
5.4.2.	Podskupina 443 - ostali financijski rashodi	201
5.5.	Skupina 45 - donacije	202
5.5.1.	Donacije u naravi	202
5.5.2.	Donacije u novcu	203
5.5.3.	Prijenosi partnerima u projektu financiranom iz programa EU	203
5.6.	Skupina 46 - ostali rashodi	204
5.6.1.	Podskupina 461 - kazne, penali i naknade štete	204
5.6.1.	Podskupina 462 - ostali nespomenuti rashodi	204
5.7.	Skupina 47 - rashodi vezani uz financiranje povezanih neprofitnih organizacija ..	205
5.8.	Skupina 49 - raspored rashoda	210
6.	Razred 5 – Vlastiti izvori	210
6.1.	Skupina 51 - vlastiti izvori	211
6.2.	Skupina 52 - rezultat poslovanja	212
6.2.1.	Podskupina 521 – utvrđivanje rezultata poslovanja	212
6.2.2.	Podskupina 522 - višak ili manjak prihoda	217
6.3.	Raspored viška prihoda	217
6.4.	Pokriće manjka prihoda	221
6.5.	Utjecaj viška ili manjka prihoda na izmjene financijskog plana	223
7.	Razred 6 – Izvanbilančni zapisi	226
JEDNOSTAVNO KNJIGOVODSTVO I PRIMJENA NOVČANOG RAČUNOVODSTVENOG NAČELA (A. Milić, J. Nikić)		
		231
1.	Uvjeti za vođenje jednostavnog knjigovodstva	231
1.1.	Vrijednost imovine neprofitne organizacije	231

1.2.	<i>Godišnji prihod</i>	233
1.3.	<i>Odluka o vođenju jednostavnog knjigovodstva i primjeni novčanog računovodstvenog načela</i>	234
2.	Primjena novčanog računovodstvenog načela	236
2.1.	<i>Iskazivanje primitaka i izdataka</i>	237
2.2.	<i>Iskazivanje primitaka i izdataka od financiranja i zaduženja</i>	238
3.	Poslovne knjige jednostavnog knjigovodstva	239
3.1.	<i>Knjiga blagajne</i>	239
3.2.	<i>Knjiga primitaka i izdataka</i>	242
3.3.	<i>Knjiga ulaznih računa</i>	247
3.4.	<i>Knjiga izlaznih računa</i>	250
3.5.	<i>Popis dugotrajne nefinancijske imovine</i>	252
3.6.	<i>Pomoćne evidencije</i>	254
3.7.	<i>Primjer poslovnih događaja i unosa u poslovne knjige</i>	254
	FINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE (A. Milić, J. Nikić)	257
1.	Financijsko izvještavanje u sustavu dvojnog knjigovodstva	258
1.1.	<i>Bilanca na Obrascu BIL-NPF</i>	263
1.2.	<i>Izveštaj o prihodima i rashodima na Obrascu PR-RAS-NPF</i>	270
1.3.	<i>Skraćeni račun prihoda i rashoda na Obrascu S-PR-RAS-NPF</i>	277
1.4.	<i>Bilješke uz financijske izvještaje</i>	281
2.	Financijsko izvještavanje u sustavu jednostavnog knjigovodstva	286
2.1.	<i>Uvjeti za predaju financijskih izvještaja u sustavu jednostavnog knjigovodstva</i> ..	286
2.2.	<i>Popunjavanje Obrasca: G-PR-IZ-NPF</i>	286
2.3.	<i>Način i rokovi predaje Obrasca G-PR-IZ-NPF</i>	290
3.	Financijsko izvještavanje kod statusnih promjena	292
3.1.	<i>Spajanje dvije ili više neprofitnih organizacija u novu jedinicu</i>	292
3.2.	<i>Pripajanje jedne ili više neprofitnih organizacija postojećoj jedinici</i>	292
3.3.	<i>Podjela neprofitne organizacije u dvije ili više novih jedinica</i>	292
4.	Izveštaj o potrošnji proračunskih sredstava (I. Jakir-Bajo)	293
4.1.	<i>Obveza izvještavanja o potrošnji proračunskih sredstava</i>	293
4.2.	<i>Obveznici sastavljanja Izveštaja o potrošnji proračunskih sredstava</i>	294
4.3.	<i>Financijski izvještaji vs. Izveštaj o potrošnji proračunskih sredstava</i>	295
4.4.	<i>Izgleđ i sadržaj Izveštaja o potrošnji proračunskih sredstava</i>	296
4.5.	<i>Praćenje potrošnje proračunskih sredstava u slučajevima financiranja redovne djelatnosti neprofitnih organizacija</i>	299
5.	Izjava o neaktivnosti	302
	PROCES PLANIRANJA KOD NEPROFITNIH ORGANIZACIJA (I. Jakir-Bajo)	303
1.	Obveza, način i rokovi donošenja financijskog plana	303
2.	Obvezni dijelovi financijskog plana	304
2.1.	<i>Plan prihoda i rashoda</i>	304
2.2.	<i>Plan zaduživanja i otpлата</i>	310
2.3.	<i>Obrazloženje financijskog plana</i>	311

2.4. Plan novčanih tijekova	315
3. Preraspodjele te izmjene i dopune financijskog plana	317
SUSTAV FINANIJSKOG UPRAVLJANJA I KONTROLA U NEPROFITNIM ORGANIZACIJAMA (D. Bakran, I. Jakir-Bajo, A. Milić, J. Nikić)	
1. Obveznici provođenja samoprocjene učinkovitosti i djelotvornosti sustava financijskog upravljanja i kontrola.....	319
2. Komponente sustava financijskog upravljanja i kontrola	320
3. Način provođenja samoprocjene funkcioniranja sustava financijskog upravljanja i kontrola	321
3.1. Pitanja iz područja planiranja	322
3.2. Pitanja iz područja izvršavanja i računovodstva	324
3.3. Pitanja iz područja procedure financijskog poslovanja	333
3.4. Pitanja iz područja izvještavanje	342
4. Rok izrade i dostava Upitnika	352
5. Akcijski plan	353
FINANIJSKI NADZOR NEPROFITNIH ORGANIZACIJA I NAJČEŠĆE NEPRAVILNOSTI UTVRĐENE FINANIJSKIM NADZOROM (S. Malenica)	
1. Uvod	355
2. Proračunski nadzor neprofitnih organizacija.....	355
2.1. Nepravilnosti vezane uz provođenje odredbi zakona o humanitarnoj pomoći	356
2.2. Nepravilnosti vezane uz nadzor sredstava od igara na sreću	358
2.3. Prekršajne odredbe	360
3. Financijski nadzor neprofitnih organizacija prema zakonu	362
REVIZIJA NEPROFITNIH ORGANIZACIJA (L. Orlović)	
1. Uvod	371
2. Obveznici uvida i revizije financijskih izvještaja	372
3. Rok odabira revizora	374
4. Revizorsko izvješće.....	376
4.1. Postupak provedbe revizije ili angažmana uvida	376
4.2. Revizija financijskih izvještaja.....	377
4.3. Angažman uvida u financijske izvještaje	380
PLAĆE, NAKNADE I PRIMICI PO OSNOVI DRUGOG DOHOTKA (M. Zuber)	
1. PLAĆA I NAKNADA PLAĆE	383
1.1. Pravo radnika na plaću	383
1.1.1. Visina plaće na koju radnik ima pravo	383
1.1.2. Rok za isplatu plaće radniku	384
1.2. Obračun obveznih doprinosa iz plaće i na plaću	385
1.2.1. Osnovica za obračun doprinosa	385
1.2.2. Vrste i stope obveznih doprinosa	385
1.2.3. Oslobođenja pri obračunu doprinosa	386

1.2.4.	Dospijeće doprinosa.....	387
1.3.	<i>Obračun poreza na dohodak i prireza</i>	387
1.3.1.	Osnovica i stope poreza na dohodak	388
1.3.2.	Osobni odbitak	388
1.3.3.	Pravo na povećani osobni odbitak za porezno potpomognuta područja	391
1.3.4.	Porezne olakšice radnika sa statusom HRVI	391
1.4.	<i>Naknada plaće koju poslodavac isplaćuje na svoj teret</i>	392
1.5.	<i>Naknada plaće za bolovanje</i>	393
1.5.1.	Naknada za bolovanje na teret poslodavca.....	393
1.5.2.	Naknada za bolovanje na teret HZZO-a.....	394
1.6.	<i>Naknada za rodiljni i roditeljski dopust</i>	399
1.7.	<i>Isplata plaće i naknade plaće</i>	399
1.7.1.	Način isplate plaće i naknade plaće	399
1.7.2.	Obvezne oznake na nalogima za plaćanje	400
1.8.	<i>Obvezne evidencije o isplaćenoj plaći i naknadi plaće</i>	400
1.8.1.	Izvešće koje poslodavac dostavlja Poreznoj upravi	400
1.8.2.	Isprave koje poslodavac dostavlja radniku	403
2.	Isplate ostalih neoporezivih i oporezivih primitaka iz radnog odnosa	403
2.1.	<i>Neoporezive naknade troškova</i>	403
2.2.	<i>Neoporezive nagrade, potpore, otpremnine i premije dobrovoljnog mirovinskog osiguranja</i>	405
2.3.	<i>Isplata naknada troškova, nagrada, potpora i otpremnina u svoti većoj od propisanih neoporezivih iznosa</i>	406
2.4.	Način isplate naknada, nagrada, potpora i otpremnina i obvezne evidencije	407
3.	Primici osoba na stručnom osposobljavanju u neprofitnoj organizaciji	410
3.1.	<i>Doprinosi za osobu na stručnom osposobljavanju</i>	410
3.2.	<i>Neoporezivi primici koje poslodavac isplaćuje osobi na stručnom osposobljavanju</i>	411
4.	Primici po osnovi drugog dohotka	412
4.1.	<i>Primici koji se u poreznom smislu smatraju drugim dohotkom</i>	412
4.2.	<i>Obračun obveznih doprinosa na primitke od drugog dohotka</i>	413
4.3.	<i>Oslobođenja od obveze doprinosa</i>	413
4.4.	<i>Obračun poreza na dohodak po odbitku</i>	414
4.5.	<i>Neoporezivi iznosi drugog dohotka</i>	415
4.6.	<i>Primjeri obračuna doprinosa i poreza na primitke od drugog dohotka</i>	417
4.6.1.	Naknade članovima upravljačkih tijela neprofitnih organizacija	417
4.6.2.	Naknade za rad na temelju ugovora o djelu.....	417
4.6.3.	Drugi dohodak koji se isplaćuje umirovljenicima	418
4.6.4.	Autorski honorari i honorari za isporučena umjetnička djela	419
4.6.5.	Drugi dohodak koji ostvaruju sportaši, novinari i umjetnici.....	420
4.6.6.	Primici sportskih sudaca i delegata	421
4.6.7.	Sportske stipendije i naknade sportašima amaterima isplaćene svoti većoj od neoporezivog iznosa	421
4.7.	<i>Drugi dohodak i porez na dodanu vrijednost</i>	423

4.8.	<i>Isplata drugog dohotka</i>	424
4.8.1.	Dospijeće doprinosa i poreza na dohodak	424
4.8.2.	Način isplate drugog dohotka	425
4.8.3.	Obvezne evidencije o isplaćenom drugom dohotku	426
4.9.	<i>Primici osoba koje su izabrale voditi poslovne knjige umjesto plaćanja poreza po odbitku</i>	428
4.10.	<i>Primici od drugog dohotka koji se isplaćuju zaposlenicima</i>	428
4.10.1.	Primici koji se oporezuju kao drugi dohodak i primici koji se oporezuju kao plaća	428
4.10.2.	Autorske naknade koje se isplaćuju radnicima.....	428
TROŠKOVI SLUŽBENOG PUTOVANJA U NEPROFITNIM ORGANIZACIJAMA (K. Sirovica)		433
1.	Uvjeti za nadoknađivanje troškova službenog putovanja	433
2.	Sadržaj naloga za službeno putovanje	434
3.	Pravo na neoporezivo naknađivanje troškova službenog putovanja	435
3.1.	<i>Troškovi službenog putovanja osoba koje u neprofitnoj organizaciji imaju zasnovani radni odnos</i>	435
3.1.1.	Izdaci za smještaj	436
3.1.2.	Izdaci za prijevoz	436
3.1.2.1.	Prijevoz sredstvima javnog prijevoza.....	436
3.1.2.2.	Prijevoz osobnim vozilom.....	437
3.1.2.3.	Korištenje osobnog automobila za loko vožnju	439
3.1.3.	Dnevnica za službeno putovanje	440
3.1.3.1.	Udaljenost mjesta u koje se službeno putuje	441
3.1.3.2.	Vremensko trajanje službenog putovanja	441
3.1.3.3.	Iznos dnevnice za službeno putovanje u zemlji	442
3.1.3.4.	Umanjenje dnevnice u zemlji ako je tijekom službenog putovanja osigurana prehrana	442
3.1.3.5.	Iznos dnevnice za službeno putovanje u inozemstvo	443
3.1.3.6.	Umanjenje dnevnice ako je tijekom službenog putovanja u inozemstvu osigurana prehrana	444
3.1.3.7.	Troškovi prijevoza koji se nadoknađuju iz dnevnice	445
3.1.3.8.	Dnevni iznos troškova - <i>per diem</i>	445
3.1.4.	Primici za provedbu programa mobilnosti	446
3.1.5.	Ostali izdaci	447
3.2.	<i>Nadoknađivanje troškova službenog putovanja osobama koje u neprofitnoj organizaciji nemaju zasnovani radni odnos</i>	447
3.2.1.	Nadoknađivanje troškova službenog putovanja osobama koje za svoj rad u neprofitnoj organizaciji ne primaju naknadu	447
3.2.2.	Nadoknađivanje troškova službenog putovanja osobama koje za svoj rad u neprofitnoj organizaciji primaju naknadu	448
3.3.	<i>Poseban doprinos za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu</i>	450
4.	Iskazivanje troškova službenog obrasca u obrascu JOPPD	451

4.1.	Obuhvat naknada za službeno putovanje koje se iskazuju u obrascu JOPPD	451
4.2.	Rok podnošenja obrasca JOPPD	452
4.3.	Način iskazivanja troškova službenog putovanja	452
4.4.	Specifičnosti iskazivanja neoporezivih troškova službenih putovanja isplaćenih nerezidentima.....	454
4.5.	Primjeri popunjavanja obrasca JOPPD	454
POREZ NA DODANU VRIJEDNOST KOD NEPROFITNIH ORGANIZACIJA (M. Cutvarić)		461
1.	Djelatnost neprofitnih organizacija s aspekta poreza na dodanu vrijednost	461
2.	Obveznici poreza na dodanu vrijednost	463
2.1.	Obveza upisa u registar obveznika PDV-a.....	464
2.2.	Razdoblje oporezivanja i način obračuna i plaćanja PDV-a	464
2.3.	Povrat poreza po poreznoj prijavi.....	465
2.4.	Izdavanje i sadržaj računa	466
3.	Isporuke oslobođene PDV-a bez prava na odbitak pretporeza.....	467
4.	Prihodi od donacija i sponzorstva.....	468
5.	Oporezive isporuke neprofitnih organizacija	468
5.1.	Pravo na odbitak pretporeza	469
5.1.1.	Podjela pretporeza “prema ključu”	470
5.1.2.	Podjela pretporeza prema odnosu oporezivih i ukupnih isporuka (“pro rata”)	473
5.2.	Uvjeti za odbitak pretporeza	475
6.	Isporuka u vezi s humanitarnim priredbama	476
7.	Neprofitne organizacije izvan sustava PDV-a kao osobe registrirane za potrebe PDV-a	476
8.	Stjecanja dobara unutar Europske unije	477
9.	Isporuke dobara u drugu državu članicu	478
10.	Usluge u poslovanju s inozemstvom.....	480
10.1.	Usluge obavljene poreznom obvezniku u EU ili izvan EU.....	480
10.2.	Usluge primljene od poreznog obveznika iz inozemstva i obveza obračuna PDV-a	481
10.3.	Obveznici plaćanja PDV-a na primljene usluge od poreznih obveznika iz inozemstva	482
10.4.	Obvezne evidencije.....	483
10.5.	Nastanak obveze obračuna PDV-a na usluge ino poreznog obveznika.....	483
10.6.	Primjer obračuna PDV-a na usluge ino poreznog obveznika	485
10.6.1.	Obveza obračuna PDV-a na autorske honorare inozemnih autora i samostalnih umjetnika	487
11.	Donacija hrane i hrane za životinje.....	488
12.	Računovodstveno evidentiranje PDV-a (J. Nikić)	490
12.1.	Odjeljci i osnovni računi računskog plana za evidentiranje PDV-a	490
12.2.	Računovodstveno evidentiranje izlaznih računa	492
12.3.	Računovodstveno evidentiranje ulaznih računa.....	495
12.4.	Knjigovodstveno evidentiranje prijave poreza na dodanu vrijednost.....	500

NEPROFITNE ORGANIZACIJE U SUSTAVU POREZA NA DOBIT (D. Bakran)	503
1. Nefitne organizacije kao obveznici poreza na dobit	503
2. Obračun poreza na dobit	505
2.1. <i>Porezna osnovica</i>	505
2.2. <i>Povećanje dobiti/smanjenje gubitka</i>	506
2.3. <i>Smanjenje dobiti/povećanje gubitka</i>	508
2.4. <i>Porezne olakšice, oslobođenja i poticaji</i>	508
2.5. <i>Porezna obveza i predujmovi poreza na dobit</i>	509
2.6. <i>Porezni gubitak</i>	509
3. Računovodstvo neprofitnih organizacija u sustavu poreza na dobit	510
3.1. <i>Evidentiranje računovodstvenih promjena</i>	511
3.2. <i>Amortizacija</i>	516
3.3. <i>Donacije</i>	518
4. Primjeri računovodstvenog evidentiranja rezultata, porezne prijave i prikazivanja rezultata u financijskim izvještajima	520
5. Porez na dobit po odbitku	540
6. Nefitne organizacije kao obveznici fiskalizacije	543
6.1. <i>Obveznici fiskalizacije u prometu gotovinom</i>	543
6.2. <i>Elementi računa obveznika fiskalizacije</i>	544
6.3. <i>Plaćanja između obveznika fiskalizacije gotovim novcem</i>	545
6.4. <i>Blagajnički maksimum</i>	546

DJELATNOST UGOSTITELJSTVA I TRGOVINE NEPROFITNIH ORGANIZACIJA

(M. Cutvarić)	547
1. Ugostiteljska djelatnost neprofitnih organizacija	547
1.1. <i>Uvjeti za obavljanje djelatnosti pružanja ugostiteljskih usluga</i>	549
1.2. <i>Obveze neprofitne organizacije pri pružanju ugostiteljskih usluga</i>	549
1.3. <i>Oporezivanje PDV-om ugostiteljskih usluga smještaja i prehrane</i>	550
1.3.1. <i>Oporezivanje usluga smještaja</i>	551
1.3.2. <i>Oporezivanje usluga prehrane i pića</i>	552
1.3.3. <i>Porez na potrošnju pića u ugostiteljskim objektima</i>	553
1.4. <i>Obveza isticanja cijena usluga i izdavanja računa te njegova fiskalizacija</i>	554
1.5. <i>Porezne evidencije koje je obvezna osigurati neprofitna organizacija koja obavlja ugostiteljsku djelatnost</i>	556
1.6. <i>Evidentiranje nabave i utroška pića i namirnica te neoporezivi gubici u ugostiteljstvu</i>	556
2. Djelatnost trgovine neprofitnih organizacija	558
2.1. <i>Evidencije koje neprofitne organizacije moraju osigurati za prodaju vlastitih proizvoda na malo</i>	559
2.1.1. <i>Podaci o stanju robe (Knjiga popisa)</i>	559
2.1.2. <i>Prodaja proizvoda, izdavanje računa i njegova fiskalizacija</i>	561

HUMANITARNA DJELATNOST NEPROFITNIH ORGANIZACIJA (M. Matokanović Džimbeg)

1. Prikaz razvoja zakonodavnog okvira	565
2. Važeće zakonsko rješenje - Zakon o humanitarnoj pomoći iz 2015. godine	567

2.1.	Definiranje pojmova i načela	568
2.2.	Vrste prikupljanja i pružanja humanitarne pomoći	570
2.3.	Stalno prikupljanje i pružanje humanitarne pomoći	570
2.4.	Humanitarne akcije	572
2.5.	Odgovornost za raspolaganje prikupljenim financijskim sredstvima i materijalnim dobrima	573
2.6.	Izdavanje rješenja o odobrenju provođenja humanitarne akcije	575
2.7.	Razvrstavanje humanitarnih akcija	576
2.8.	Upravljanje preostalim sredstvima nakon završetka humanitarne akcije	578
2.9.	Postupanje s nenamjenski utrošenim sredstvima	579
2.10.	Poseban status zaklada	581
2.11.	Humanitarni telefonski broj	582
2.12.	Inspekcijski i upravni nadzor	582
3.	Provedbeni propisi	584
4.	Zaključno	603

KRITERIJI, MJERILA I STANDARDI FINANCIRANJA I UGOVARANJA PROGRAMA I PROJEKATA OD INTERESA ZA OPĆE DOBRO KOJE PROVODE UDRUGE (V. Lendić Kasalo)

1.	Uvodno - novi normativni okvir za djelovanje i financiranje udruga	605
2.	Programi/ili projekti od interesa za opće dobro	606
3.	Razlozi donošenja Uredbe	606
4.	Što se uređuje Uredbom?	607
5.	Kada se primjenjuje Uredba?	607
6.	Obveznici primjene Uredbe i preduvjeti koje moraju osigurati	608
6.1.	Financijski resursi	608
6.2.	Organizacijski resursi	609
6.3.	Ljudski resursi	610
6.4.	Tijela državne uprave kao obveznici primjene Uredbe	610
6.5.	Jedinice teritorijalne samouprave kao obveznici primjene Uredbe	612
6.6.	Javna trgovačka društva kao obveznici primjene Uredbe	613
6.7.	Obveze vladinog Ureda za udruge u primjeni Uredbe	614
7.	Javni izvori sredstava za financiranje udruga	615
8.	Mjerila za financiranje koja moraju ispunjavati udruge	615
9.	Osnovni standardi financiranja programa i projekata udruga	620
9.1.	Osnovni standardi planiranja financiranja	621
9.2.	Osnovni standardi provedbe financiranja	625
9.3.	Osnovni standardi praćenja i vrednovanja financiranja i izvještavanja	637
10.	Zaključno	638

FINANCIRANJE POLITIČKIH AKTIVNOSTI I IZBORNE PROMIDŽBE (M. Karačić)

1.	Političke stranke kao obveznici primjene Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija	639
2.	Sudionici političkih aktivnosti i izborne promidžbe	639
3.	Financiranje redovne političke djelatnosti	640
3.1.	Članarine i članski doprinosi	641

3.2. Donacije	644
4. Poslovne knjige	647
5. Financijski izvještaji o financiranju izborne promidžbe	648
6. Financiranje izborne promidžbe	650
7. Nadzor nad financijskim poslovanjem i revizija financijskih izvještaja	655
 PROPISI	
➤ Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.....	657
➤ Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu	677
➤ Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija	689
➤ Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija	696
➤ Zakon o udrugama	705
➤ Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge	723
➤ Zakon o ustanovama	758

PREDGOVOR

Početak 2015. godine stupio je na snagu zakon koji po prvi puta u našoj državi, Republici Hrvatskoj, uređuje područje računovodstva i financijskog poslovanja neprofitnih organizacija. Od 1994. godine pa sve do donošenja zakona, neprofitne organizacije primjenjivale su Uredbu o računovodstvu neprofitnih organizacija koja se donosila temeljem Zakona o računovodstvu. Dvadesetogodišnju primjenu obilježava promjena fondovskog računovodstva i novčanog računovodstvenog načela u računovodstveno načelo nastanka događaja, ali i izbjegavanje primjene određenih odredbi Uredbe, posebice financijskog izvještavanja. Stoga je Nacionalnom strategijom stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva od 2011. - 2016. i Akcijskim planom za provedbu inicijative Partnerstvo za otvorenu vlast u Republici Hrvatskoj 2012. - 2013., predviđeno donošenje novog zakonodavnog okvira poslovanja neprofitnih organizacija. Zatražena je javnost i transparentnost financijskog izvještavanja te transparentni uvid u trošenje sredstava iz javnih izvora dodijeljenih organizacijama civilnoga društva kao neprofitnim organizacijama.

Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija objavljen je u Narodnim novinama broj 121 od 15. listopada 2014. godine, a stupio je na snagu 1. siječnja 2015. godine. U kontekstu novog Zakona, tijekom 2015. godine donesena su tri podzakonska akta kao provedbena propisa Zakona. To su:

- Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Nar. nov., br. 1/2015.)
- Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Nar. nov., br. 31/2015.)
- Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola, izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (Nar. nov., br. 119/2015.).

Novim zakonskim okvirom uređen je sustav financijskog poslovanja i elementi računovodstvenog sustava neprofitnih organizacija te nadzor nad financijskim poslovanjem i računovodstvom.

U odnosu na dosadašnji sustav, najznačajnije promjene su:

- obveza izrade i usvajanja financijskih planova s propisanim obveznim sadržajem
- provođenje samoprocjene funkcioniranja sustava financijskog upravljanja i kontrola popunjavanjem Upitnika o samoprocjeni
- financijsko izvještavanje neprofitnih organizacija koje vode jednostavno knjigovodstvo i primjenjuju novčano računovodstveno načelo
- javna objava financijskih izvještaja svih neprofitnih organizacija
- obveza revizije godišnjih financijskih izvještaja i revizijskog uvida u financijske izvještaje za određene neprofitne organizacije
- izvještavanje o proračunskoj potrošnji
- davanje Izjave o neaktivnosti
- uvođenje nadzora nad financijskim poslovanjem
- propisivanje prekršajnih odredbi i novčanih kazni.

Prvu godinu primjene novog sustava financijskog poslovanja i računovodstva neprofitnih organizacija obilježava faktor iznenađenja za mnoge neprofitne organizacije, nespremljene za

planiranje i sveobuhvatno financijsko izvještavanje. Bila je to godina usvajanja novih pravila i prilagođavanja novom sustavu.

Ponukani navedenim promjenama i stečenim iskustvom tijekom primjene Uredbe i prve godine novog sustava, a uvažavajući potrebe računovođa u neprofitnim organizacijama, odlučili smo pripremiti ovaj praktični priručnik.

Iz njegovog samog naslova vidljiv je sadržaj i redosljed prezentiranja tema sistematiziranih s računovodstvenog, financijskog i poreznog aspekta te dodatnih djelatnosti. U prvom dijelu obrađena su poglavlja zakonskog okvira financijskog poslovanja i računovodstva neprofitnih organizacija: računovodstvo neprofitnih organizacija i financijsko izvještavanje u jednostavnom i dvojnog knjigovodstvu, planiranje i provođenje samoprocjene funkcioniranja sustava financijskog upravljanja i kontrola, revizija financijskih izvještaja te nadzor nad financijskim poslovanjem i računovodstvom.

Računovođama najznačajniji, središnji računovodstveni dio predstavljaju primjeri knjiženja poslovnih događaja u dvojnog i jednostavnog knjigovodstvu. Primjeri poslovnih događaja i njihova evidentiranja su pojednostavljeni, jer im je cilj prikazati suštinu poslovnog događaja. Redosljed prikazanih primjera dvojnog knjigovodstva prati funkcionalni sadržaj propisanog računskog plana pa je prilog priručniku računski plan analitički raščlanjen na petoj razini.

Drugi dio priručnika obrađuje temeljna porezna određenja neprofitnih organizacija u sustavima poreza na dohodak, poreza na dodanu vrijednost i poreza na dobit. Posebno treba istaknuti praktičan doprinos knjigovodstvenog evidentiranja poslovnih događaja i analitičkog raščlanjivanja računskog plana unutar jedne glavne knjige neprofitnih organizacija „dobitaša“.

Kako bi priručnik predstavljao zaokruženu cjelinu novog sustava, obogatili smo ga zbirkom relevantnih propisa kojima je uređeno financijsko poslovanje i računovodstvo neprofitnih organizacija.

Vjerujemo da će priručnik zbog svoje aktualnosti, praktičnosti i obuhvata biti prihvaćen u praksi i svakodnevnom radu kao korisno pomagalo računovođama i zakonskim predstavnicima neprofitnih organizacija. Nakon prve godine primjene novog sustava svjesne smo poteškoća pri njegovoj implementaciji, ali i mnogih otvorenih pitanja i dvojbi pa čitatelje pozivamo da svojim komentarima, sugestijama i prijedlozima doprinesu poboljšanju budućih izdanja.

Redaktorice